

SLAVKOVSKÉ NOVINY

pro město Slavkov a okolí.

Květen 1945

Příloha č. 2.

Kč 3.—

Program nové československé vlády Národní fronty Čechů a Slováků

přijatý na prvé schůzi vlády dne 5. dubna 1945 v Košicích.

(Dokončení)

Jako velezrádce Republiky postaví vláda před Národní soud protektorátního presidenta Háchy a všechny členy Beranovy vlády, kteří dali souhlas k Háchovu podpisu t. zv. Berlínské smlouvy z 15. března 1939 a kteří vítali Hitlera při příchodu do Prahy 16. března 1939. Vláda se postará, aby byli postaveni před soud všichni členové protektorátních vlád od 16. března 1939, stejně jako Tiso a členové t. zv. slovenských vlád od 14. března 1939, jakož i t. zv. slovenského sněmu. Dále politici a úřední pomocníci Háchovi, jakož i odpovědní vedoucí úředníci protektorátní správy. Sčítováno bude se zrádnými novináři, kteří se zaprodali a sloužili Němcům. Sčítáni budou funkcionáři „Kuratoria pro výchovu české mládeže“, členové „Vlajky“, členové výboru a funkcionáři „České ligy proti bolševismu“, vedoucí funkcionáři „Národní odborové ústředny zaměstnanců“, „Svazu zemědělství a lesnictví“ a podobných organizací, které sloužily Němcům a dále činovníci, kteří vydávali české a slovenské lidi do rukou Gestapa, kteří se aktivně účastnili odvlékání Slováků a Čechů na nucené práce do Německa, aktivně podporovali evakuaci československého obyvatelstva a pod. Na Slovensku budou pohnáni před soud aktivní pomahači tisoovského a zrádčovského režimu, pochopové Hlinkovi gardy, slovenského Gestapa, nástroje Gašparovy nacistické propagandy a zejména pak ti, kteří aktivně a zákeřně vystoupili proti slovenskému národnímu povstání a účastnili se jakýmkoliv způsobem násilí a zvrstev Němců proti slovenskému národu.

Vláda požene s veškerou rozhodností před soud zrádce z řad bankovních, průmyslových a zemědělských magnátů, kteří za německé nadvlády pomáhali v bankovních, průmyslových, obchodních, zemědělských podnicích a hospodářských organizacích všeho druhu německému drancování a německému vedení války.

I když pouhé zaměstnání ve státním a veřejném aparátu bývalých okupačních a zrádčovských režimů nebude považováno samo o sobě za trestné, bude pod demokratickou kontrolou provedeno individuální zkoumání činnosti každého jednotlivce a vláda učiní všechna opatření, aby nový státní aparát byl plně očistěn od všech živlů, které se provinily na Republice a ná-

rodu, od všech živlů fašistických a profašistických, od všech živlů, jež v kritických událostech roku 1938 a 1939 a v době německé a maďarské okupace projevily vůči národu a státu věrolomnost, prokázaly nespolehlivost a zbabělost. Stejně tak budou vyšetřováni a stíháni všichni českoslovenští občané, kteří v zahraničí se zpronevěřili Republice a svou rozvratnou činností pomáhali nepříteli, a kteří odmítali splnění svých občanských povinností, ač nestáli pod nátlakem nacistického teroru.

Odhodlána vykořenit fašismus politicky a morálně do všech důsledků, vyhlásí vláda zákaz všech fašistických stran a organizací a nedovolí obnovení v jakékoliv formě těch politických stran, které se tak těžce provinily na zájmech národa a Republiky (agrární strany, její odnože, t. zv. živnostenské strany, Národního sjednocení, jakož i těch stran, které v roce 1938 splynuly s lidovou stranou). Z těchto opatření nevyplyne žádná újma na morální ani politické cti bývalému členstvu jmenovaných stran, které zůstalo věrné Republice. Politicky odpovědným funkcionářům jmenovaných stran, kteří se kompromitovali a těžce provinili na zájmech národa a Republiky, bude zakázána politická činnost a účast v organizacích demokratických stran.

X.

K odčinění zločinů, napáchaných okupanty a jejich zrádnými pomocníky na českém a slovenském národním a soukromém majetku, k vykořenění cizáckého a fašistického vlivu z českého a slovenského hospodářství a k zabezpečení plodů národní práce pro potřeby českého a slovenského národa, bude provedena řada opatření.

Ve smyslu dekretu presidenta Republiky o zabezpečení nerušeného chodu hospodářského života v době přechodné budou zajištěny a pod národní správu dány ihned majetky všeho druhu, pokud jsou v držbě, ve vlastnictví aneb ve správě: občanů nepřátelských států, zejména Německa a Maďarska; německých a maďarských občanů Československé republiky, kteří aktivně napomáhali rozbití a okupaci Československa; ostatních občanů Československé republiky, kteří zradili národ a aktivně podporovali německé a maďarské okupanty; akciových a jiných společností, v jejichž správě se nacházely osoby, patřící do výše uvedených tří kategorií.

Zajištění majetku a dosazení národní správy provede příslušný Národní výbor v dohodě se závodním výborem dotyčného podniku.

Zajištěný majetek, který dříve patřil dělníkům, úředníkům, živnostníkům, rolníkům a příslušníkům volných povolání a byl jim odebrán v důsledku národní, politické a rasové persekuce, bude ihned vrácen dřívějším majitelům resp. jejich právoplatným dědicům. Rozhodují o tom na individuální žádost příslušné Národní výbory.

Ostatní zajištěný majetek zůstane pod národní správou až do rozhodnutí příslušných zákonodárných orgánů.

Do družstevních podniků a organizací všeho druhu (zemědělských, konsumních, peněžních atd.) bude ihned dosazena dočasná národní správa, dokud samo členstvo dotyčného družstva nebude mít možnost demokratickou cestou zvolit si správu novou. Dočasnou národní správu určuje příslušný

Národní výbor (na Slovensku v důležitých případech Slovenská národní rada) při aktivní účasti členů družstva.

XI.

Vycházejíc vstříc volání českých a slovenských rolníků a bezzemků po důsledném provedení nové pozemkové reformy a vedena snahou, především jednou pro vždy vyrvatí českou a slovenskou půdu z rukou cizácké německomaďarské šlechty, jakož i z rukou zrádců národa a dáti ji do rukou českého a slovenského rolnictva a bezzemků — vítá vláda konfiskací půdy nepřátel a zrádců, kterou provádí Slovenská národní rada a její rozdělení mezi drobný zemědělský lid, vláda rozšíří podobné opatření na celé území Republiky, při čemž se bude řídití těmito zásadami:

Bude zřízen Národní pozemkový fond. Do Národního pozemkového fondu vejde veškerá půda, budovy, mrtvý i živý inventář, pokud patřil: německým a maďarským šlechticům a velkostatkářům bez rozdílu státní příslušnosti, jakož i jiným občanům nepřátelských států, zejména Německa a Maďarska; německým a maďarským občanům Československé republiky, kteří aktivně napomáhali rozbití a okupaci Československa; ostatním občanům Československé republiky, kteří zradili národ a aktivně podporovali německé a maďarské okupanty; akciovým a jiným společnostem, které byly spravovány osobami výše uvedených kategorií.

Výše uvedený pozemkový a s ním související majetek bude konfiskován bez náhrady. Konfiskaci provedou a dočasnou správu zkonfiskovaných objektů až do provedení pozemkové reformy zajistí příslušné Národní výbory za pomoci rolnických komisí.

Zemědělská půda, nacházející se v dispozici Národního pozemkového fondu, bude rozdělena v českých zemích českým a na Slovensku slovenským a ukrajinským domkářům, malým a středním rolníkům, jakož i zemědělským dělníkům, při čemž bude dána přednost těm, kdož se zasloužili v národně osvobozené boji: jako partyzáni, vojáci, podzemní národní pracovníci, oběti cizáckého teroru a j. Rozdělení bude prováděno správou Národního pozemkového fondu za aktivní účasti Národních výborů a speciálních komisí z řad rolnictva a zemědělského dělnictva. Z hospodářských budov a inventáře parcelovaných objektů mohou býti organizována družstva pro společné používání budov a inventáře malozemědělci.

Za půdu, která se dává do plného vlastnictví přídělce, bude brána na účely zvelebení zemědělství mírná úplata, nepřevyšující hodnotu průměrné jednoroční a dvouroční sklizně (podle bonity půdy) a rozdělena na splátky až do 15 let. V případech, hodných zřetele, může býti upuštěno i od této úplaty.

XII.

Obnovení okupanty a zrádci rozrušeného hospodářského života, znovuvýstavba nepřítelom zničených hodnot, rychlé znovuoživení výroby pro potřeby války a civilního obyvatelstva, jakož i zajištění práce a výdělku pro všechny práce schopné, bude vyžadovat velkého úsilí všeho lidu a všech jeho

organizací. Opírajíc se o tvůrčí iniciativu nejširších vrstev národa, bude se vláda zejména snažit:

Uvést do chodu všechny zastavené podniky a přizpůsobit jejich výrobu potřebám války a zásobám surovin. Provést opravu budov i strojového zařízení v poškozených podnicích a organisovat nejučinnější využití po ruce jsoucích strojů.

Mobilisovat existující zásoby surovin všeho druhu, organisovat jejich další výrobu z místních prostředků a provést jejich účelné rozdělení na jednotlivá odvětví průmyslu a jednotlivé podniky.

Organisovat dobývání topiva z místních zdrojů a starat se o jeho účelné rozdělení. Rychle uvést do provozu veřejné i soukromé elektrárny, plynárny, vodárny a jiné komunální podniky a zdroje energie.

Znovuzřídit poštovní, telegrafní, telfonní a radiové spojení (telekomunikační), vybudovat dálkovou i místní dopravu, zejména dovoz potravin z vesnic do měst a mobilisovat k tomu cíli všechny po ruce jsoucí dopravní prostředky.

Pomáhat rolníkům, domkařům, živnostníkům a dělníkům na vesnicích i ve městech při opravě nebo znovuvýstavbě rozrušených obytných domů a hospodářských budov přidělením stavebních hmot a poskytnutím levných úvěrů a peněžních podpor. Provádět rekonstrukci a opravu poškozených budov, vojenských ubikací, úřadů, škol, nemocnic a pod.

Podporovat soukromou iniciativu podnikatelů, řemeslníků a jiných výrobců pomocí úvěru, přidělu surovin, zadáváním objednávek a zajištěním odbytu hotových výrobků.

V podnicích, které budou vzaty pod národní správu, dosadit schopné a iniciativní technické a obchodní vedení, které by zajistilo úspěšný provoz podniků pod všeobecným vedením státních a hospodářských orgánů.

Podporovat oživení a rozmach solidního soukromého i družstevního obchodu poskytováním peněžního úvěru a zboží a potíráním spekulace a lichvy.

Postavit celý peněžní a úvěrový system, klíčové podniky průmyslové, pojišťovnictví, přírodní a energetické zdroje pod všeobecné státní vedení a do služeb znovuvýstavby národního hospodářství a znovuoživení výroby a obchodu.

Vedle pomoci, které se osvobozenému území dostává a dostane od spojeneckého Sovětského svazu, bude vláda i nadále usilovat o to, aby získala věci prvé pomoci od mezinárodní organizace UNRA, dále z prostředků, poskytovaných na podkladě amerického zákona o „půjčce a pronájmu“, jakož i nákupem na volném trhu zahraničním.

XIII.

Více než šest let rabovali okupanti za pomoci zrádců naše národy. Ci-zácké drancování dostihlo vrcholu nyní, v předvečer jejich vyhnání z našich zemí. Nepřítel zanechává za sebou všude spoušť a uvrhl naše osvobozené území do největších zásobovacích a vyživovacích obtíží. Překonat tyto záso-

bovací a vyživovací obtíže stůj co stůj, zabezpečit nejnntnějšimi potravunami vojsko i civilní obyvatelstvo, patří k předním úkolům našeho válečného úsilí.

Vláda apeluje na náš zemědělský lid, na rolníky i zemědělské dělníky, na muže i ženy a mládež, aby se postarali o obdělání každé píďe obdělá-
né půdy. Místní Národní výbory, zemědělská družstva, organisace rolníků a zemědělských dělníků nechtě dbají toho, aby byla plně obdělána půda na statcích a hospodářstvích, vzatých pod národní správu a aby se při polních pracích dostalo organisované, bratrské pomoci hospodářstvím, jejichž majitelé jsou v armádě, u partyzánů, v týlu nepřítelů, anebo kteří padli za oběť nepřátelskému teroru. Vláda trvá na tom, že s obděláním půdy, určené k parcelaci, nesmí býti nikterak vyčkáváno, za což činí odpovědný příslušné Národní výbory, které musí dbáti, aby v obvodu jejich působnosti byl za-
včas a dobře obdělán každý kousek půdy bez ohledu na to, v jakém vlast-
nickém poměru se v daném okamžiku nachází.

V dobách okupace musel náš zemědělský lid odevzávatí plody své těž-
ké prac nepříteři, aniž by za ně obdržel patřičnou protihodnotu. Nyní na osvobozeném území je svatou povinností našich rolníků, aby svými pro-
dukty uživili vlastní národ a armádu, která bojuje za osvobození vlasti. Vláda v dohodě s povolanými orgány rolníků stanoví nové pevné normy na povinné dodávky zemědělských výrobků za pevné ceny, podle velikosti hos-
podářství, rozměru a jakosti půdy jednotlivých majitelů zemědělských u-
sedlostí, aby stát měl možnost zásobit levnými potravinami armádu, děl-
nictvo a jiné městské pracující obyvatelstvo. Po vyplnění těchto minimál-
ních povinností vůči svému národu a státu bude mít každý zemědělec mož-
nost volně nakládati s přebytky své výroby v rámci stanovených cen.

Vláda stanoví pevné a širokým vrstvám národa dostupné ceny na nor-
mované přídělý nejdůležitějších potravin, které si může každý doplňovat
svobodným nákupem na volném trhu. Od toho, jak zemědělský lid bude
plnit svoji povinnost při zvyšování zemědělské výroby a při vykonávání
svých povinných dodávek vůči národu a státu, bude záviset, jak státní a
veřejné orgány budou moci zabezpečit výživu obyvatelstva ve městě.

XIV.

V rámci stupňovaného válečného úsilí a po míře obnovení a rozšíření
okupanty a zrádci rozvráceného národního hospodářství, je vláda odhodlá-
na položit základy velkorysé sociální politiky a sociální péče o všechny
vrstvy pracujícího lidu měst i venkova.

Vláda se bude ze všech sil snažit, aby všichni práce schopní muži
i ženy měli možnost práce a výdělku podle svého výkonu. Pracovní doba
mzdy a jiné pracovní podmínky budou zabezpečeny kolektivními smlouva-
mi a chráněny zákonem. Pro ženy i mládež bude uplatněna zásada stejné
mzdy za stejnou práci.

Vláda se bude starat, aby všichni pracující byli zabezpečeni pro pří-
pad nezaměstnanosti, nemoci, úrazu, invalidity i staroby a aby tato péče
byla postupně rozšířena i na osoby samostatně činné, pokud nemají jiných
existenčních možností. V popředí sociální péče bude stát vydatná péče o

matku a dítě. Výdaje na sociální pojištění všeho druhu budou napříště hrazeny v rámci celkového státního rozpočtu.

Jako místa léčení, odpočinku a dovolené stanou se pracujícím lidu měst i venkova dostupny lázně, sanatoria a ozdravovny všeho druhu. Do služeb zdraví a odpočinku našeho lidu budou také postaveny zámky, letohrádky a paláce, kde se dříve roztahovala cizácká šlechta a jiné cizopasné panstvo.

Obzvláštní pozornost bude vláda věnovat zabezpečení existence obětem války a národně osvobozenického boje, mučedníkům fašistických žalářů a koncentračních táborů, rodinným příslušníkům vojáků a partyzánů, invalidům války, jakož i vdovám a sirotkům.

Na širokou základnu bude postavena péče o naši dorůstající generaci. Naše mládež obého pohlaví musí býti fysicky, mravně i duchovně vyzbrojena, aby se stala důstojnou nositelkou budoucnosti našich národů. Dětem dělníků, rolníků a ostatních pracujících vrstev bude materiálně zajištěno právo na nejvyšší vzdělání podle jejich schopností a otevřena cesta do radostného života. Rodinám s mnoha dětmi bude poskytována zvláštní podpora.

Příslušníci naší inteligence, pokud se v dobách zkoušky nezpronevěřili svému národu, jsou povoláni hráti významnou roli při výstavbě nového života v osvobozené vlasti. Vláda se bude starat, aby naše čestné a schopné inteligenci byl otevřen přístup do veřejných i soukromých služeb bez stranické a jiné protekce a zabezpečena jejich výkonům odpovídající životní úroveň.

Všichni zaměstnanci, pracující fysicky i duševně, budou míti právo sdružovati se dobrovolně v odborových organizacích a volit svobodně své představitele. V závodech, v dílnách a v úřadech budou si zaměstnanci svobodně volit závodní výbory, resp. své důvěrníky. Odborové organizace a závodní výbory budou právoplatnými zástupci zaměstnanců před soukromými podnikateli i před veřejnými úřady ve všech otázkách mzdové, pracovní i sociální politiky.

Za zvláštní úkol považuje vláda urychlené provedení repatriace všech věrných občanů Republiky do jejich domovů.

XV.

Šest let okupace způsobilo nám nejen hmotné škody. Nemenší, ano ve svých důsledcích zvláště nebezpečné jsou morální a intelektuální škody cizácké nadvlády, zejména v řadách mládeže. I tím, že byla zbavena mnohých možností vzdělání, i že v ní byl po celou tu dobu vbíjen jed fašismu. Zde proto nutno sáhnouti přímo ke kořenům zla. Ale nestačí jen odstranit. Třeba i nově stavět v duchu nové doby a nových potřeb státu.

Bude provedena očista škol i jiných kulturních ústavů (divadel, knihoven a pod.) od osob, spolupracujících aktivně s okupanty v tomto oboru. Odstraněny budou všechny učebnice, vydané v době nesvobody. Provedena bude revize žákovských i veřejných knihoven, aby z nich bylo vyplněno nacistické i fašistické býlí. Bude provedena důkladná očista v oblasti žurnalistiky, rozhlasu a filmu. Zavřeny budou všechny německé a maďarské

školy v českých a slovenských městech, mezi nimi i pražská německá universita a německá technika v Praze a v Brně, jež se ukázaly být nejhoršími fašistickými a hitlerovskými hnízdy u nás. Také německé učitelstvo obecných a středních škol bylo z hlavních opor hitlerismu a henleinismu v našich zemích a protože je to zjev masový, budou — až do konečného rozhodnutí o německé otázce — vůbec uzavřeny všechny německé školy.

Němečtí násilníci uzavřeli řadu škol, knihoven a divadel a zničili jejich inventář, zejména českých vysokých škol. Proto byla učiněna tato opatření:

Obnoveny budou české a slovenské školy všech kategorií, okupanty a háčovským režimem uzavřené; znovu otevřeny budou i uzavřené v době okupace knihovny i divadla. Zničený inventář — knihovny, laboratorní zařízení, zejména universit a technik, bude nahrazen upotřebitelnými k tomu účelu knižními fondy a laboratorním zařízením z německých škol a ústavů. Vysokoškolské a středoškolské mládeži, která byla postižena uzavřením škol, bude umožněno urychlené absolvování příslušných učilišť. Zvláštní péče při novém budování škol bude věnována mateřským školám, pro ochranu dětí při zaměstnání rodičů, jakož i odborným a pokračovacím školám pro urychlenou výchovu technického dorostu. Aby nahrazen byl úbytek žactva, zvláště kvalifikovaného pro vyšší kategorie škol, i dorostu v jiných oborech kulturního života, budou vydány mimořádné předpisy, umožňující nadanému dorostu vstup do takových škol a kulturních institucí na podkladě prokázané schopnosti, bez ohledu na formálnosti, platící pro dobu normální.

Na Slovensku bude školství v rámci celkové kulturní politiky státu zcela samostatné jak ve svém zřízení, tak i ve svém duchu — v souhlase s národní ideologií slovenskou. Slovenská universita v Bratislavě bude též úplně nezávislá jak v ohledu personálním, tak i věcném s úkolem představovat specifický slovenský přínos ve vědeckou kulturu Československa, tak jako Slovenské národní divadlo a jiné umělecké ústavy budou představovat slovenský přínos v uměleckou kulturu Československa.

Nová doba a nové mezinárodní postavení Československa vyžadují neméně ideologickou revisi jeho kulturního programu:

Bude provedena důsledná demokratizace, a to nejen umožněním co nejširším vrstvám přístupu do škol i k jiným pramenům vzdělání a kultury, ale i v ideovém směru: zlidovění samého systému výchovy i povahy kultury, aby sloužila ne úzké vrstvě lidí, ale lidu a národu.

Bude provedena revize našeho poměru k německé a maďarské kultuře odhalováním reakčních jejich prvků ve všech oborech. Bude zesílena slovanství v naší kulturní politice, v souhlase s novým významem slovanství v mezinárodní politice i naší československé zvláště. V tomto směru budou zaměřeny a opraveny i učební plány našich škol i kulturní orientace našich vědeckých a uměleckých ústavů. Nejen obnoven, ale i přebudován bude Slovanský institut v živý politicko-kulturní útvar, s těsnými styky s kulturními institucemi druhých slovanských národů a států.

Zcela nově bude vybudován i v kulturním ohledu náš poměr k největšímu našemu spojenci — SSSR. K tomuto cíli nejen bude z našich učebnic a pomůcek odstraněno vše, co tam bylo antisovětského, mládež bude i náležitě poučována o SSSR. Ruský jazyk bude proto v novém učebním plánu

z cizých jazyků na prvním místě. A bude postaráno i o to, aby naše mládež nabyla potřebných vědomostí o vzniku, zřízení, vývoji, ekonomii a kultuře SSSR. Na univerzitách k tomu účelu budou zřízeny i nové stolice: dějin SSSR, ekonomiky SSSR a práva SSSR.

Vše to bude prováděno v duchu pokrokovém, lidovém a národním, v čemž příkladem budou velcí naši klasikové, kteří, vytvářejíce kulturu nejvyšší úrovně, vytvořili ji hluboce lidovou i národní.

XVI.

Nastupujíc svůj odpovědný úřad na domácí půdě, nová vláda nemůže našemu lidu zatajit, že cesta ke konečnému osvobození celé Republiky a k vyléčení hlubokých ran, zasazených našim národům sveřepým nepřitelem a podlými zrádci, bude ještě těžká, trnitá, plná obětí a namáhavé práce. Jedno však může nová vláda našemu lidu na té i oné straně fronty slíbiti: že vláda bude podle nejlepšího vědomí a svědomí plnit převzatý jí program. že se bude vždy a všude řídit zájmem našich národů a Republiky, že nepřipustí, aby v osvobozené Republice převládal kořistnický zájem příživnických jednotlivců a skupin nad zájmy pracujícího lidu měst i venkova.

Vláda pevně věří ve velké tvůrčí schopnosti našeho lidu, bude dělat všechno, aby tyto tvůrčí schopnosti rozpoutala a rozvíjela tím, že bude organizovat a podporovat demokratickou cestou účast nejširších vrstev našich národů na každodenním politickém, hospodářském, sociálním a kulturním životě, aby se tak stalo skutkem, že lid je opravdu jediným zdrojem státní moci.

Zdeněk Fierlinger v. r.

Josef David v. r.

Klement Gottwald v. r.

Viliam Široký v. r.

Dr. Jan Šrámek v. r.

Ján Ursiny v. r.

Jan Masaryk v. r.

Ludvík Svoboda v. r.

Dr. Hubert Ripka v. r.

Václav Nosek v. r.

Dr. Vavro Šrobár v. r.

Dr. Zdeněk Nejedlý v. r.

Dr. Jaroslav Stránský v. r.

Václav Kopecký v. r.

Bohumil Laušman v. r.

Július Ďuriš v. r.

Dr. Ivan Pietor v. r.

Antonín Hasal v. r.

František Hála v. r.

Dr. Jozef Šoltés v. r.

Dr. Adolf Procházka v. r.

Václav Majer v. r.

Dr. Vlado Klementis v. r.

Dr. Mikuláš Ferjenčík v. r.

Ján Lichner v. r.